

Sprawozdanie
z realizacji Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w
Rodzinie w 2019 roku

marzec 2020

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 ustanowiony został uchwałą Nr XVI/96/15 Rady Miasta Siemiatycze z dnia

30 grudnia 2015 roku. W/w program określa zadania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sformułowane w oparciu o działania wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, sporządzoną diagnozę lokalną.

Zadania w zakresie Programu są koordynowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W ich realizacji uczestniczą instytucje, organizacje i specjaliści zaangażowani w działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne podmioty pełniące funkcje wspierające:

- Urząd Miasta Siemiatycze, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach,
- Komenda Powiatowa Policji w Siemiatyczach,
- Prokuratura Rejonowa w Siemiatyczach,
- Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim,
- Poradnia Terapii Uzależnień w Siemiatyczach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Obowiązek realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie spoczywa na Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz powołanych dla indywidualnych przypadków Grupach Roboczych. Obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. W/w zespół został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Siemiatycze Nr 42/11 z dnia 08 marca 2011 roku na podstawie uchwały Nr III/15/10 Rady Miasta Siemiatycze z dnia 21.12.2010 roku w sprawie trybu i powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Tworzą go przedstawiciele podmiotów działających na rzecz pomocy osobom indywidualnym, grupom problemowym bądź środowisku, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Są specjalistami różnych grup zawodowych reprezentującymi: Komendę Powiatową Policji w Siemiatyczach, kuratorską służbę sądową, SPZOZ w Siemiatyczach, oświatę, organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Każdy z podmiotów wchodzących w skład Zespołu zobowiązany jest do działania w zakresie posiadanych kompetencji i uprawnień w oparciu o posiadane zasoby personalne i finansowe, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ich sprawne współdziałanie pozwala efektywnie wykorzystywać zasoby, instrumenty i uprawnienia poszczególnych służb i instytucji.

Celem głównym programu jest stworzenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego realizacja odbywa się poprzez działania profilaktyczne i edukację społeczną, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie skutecznej ochrony i pomocy, oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz zwiększenie poziomu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powyższe sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o informacje poszczególnych podmiotów realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w 2019 roku zrealizowano następujące działania:

Cel. 1 SEGMENT PROFILAKTYCZNY

1) Działania edukacyjne:

W ramach Szkolnych Programów Wychowawczo – Profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży przeprowadzono następujące działania:

- w Szkole Podstawowej Nr 3 przeprowadzono programy edukacyjne w klasach I- III: „Rozpoznanie u siebie i innych stanów emocjonalnych”, „Jak radzić sobie z emocjami”, „Jak postępujemy – czy umiemy się obronić przed współczesnymi zagrożeniami (agresja, przemoc)”; w klasach IV – VI: „Kształtowanie poczucia własnej wartości”, „Co to jest cyberprzemoc”, „Przemoc rówieśnicza”, „Jak radzę sobie z emocjami”; w klasach VII – VIII: „ Uczestniczenie w programie „Budowanie pozytywnej samooceny” realizowanej przez Instytut Edukacji Pozytywnej. , „Moje mocne i słabe strony”, „Przemoc rówieśnicza”, „Jak przeciwstawiać się cyberprzemocy”; w III klasie gimnazjum: „Przemoc rówieśnicza”, „Uczucia negatywne jak sobie z nimi radzić”, „Moje i Twoje uczucia. Komunikaty niewerbalne”, „Co to znaczy być asertywnym”. Przeprowadzono warsztaty dla dzieci o następującej tematyce: „Złość i gniew czyli jak radzić sobie z emocjami” - klasa II, „Kreatywność- klucz do sukcesu”, „Czy dokuczanie jest przemocą” – klasy V, „Komunikacja interpersonalna w zespole klasowym”, „Jak zapobiegać zachowaniom agresywnym” - klasy II, III;

- w Szkole Podstawowej Nr 1 podczas lekcji poruszano treści uwrażliwiające uczniów na problem przemocy zarówno bezpośredniej, jak też stosowanej w Internecie (projekcja filmów „3..2..1.. Internet”, „Lekcje przestrogi”). Przekazano uczniom materiały audio z cyklu „Opowiadki rodzinne”, jak również wiedzę na temat prawidłowych relacji rodzinnych, okazywania szacunku i miłości w rodzinie. Szkoła Podstawowa Nr 1 promowała aktywne formy spędzania czasu wolnego poprzez zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, turniejach , konkursach i zawodach. Również zachęcano uczniów do udziału w akcjach charytatywnych pokazując potrzeby i problemy osób potrzebujących pomocy. Na terenie szkoły rozpowszechniono plakaty, ulotki na temat przemocy i jej skutków.

- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom prowadził cykliczne zajęcia w szkołach w formie warsztatów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom - hazard, alkoholizm, narkomania, przemoc (cyberprzemoc, przemoc w rodzinie, przemoc rówieśnicza), uzależniania behawioralne. Propagował nowe formy przemocy realizowanej przy użyciu komputera (Internetu) i telefonów komórkowych, przekazał informacje na temat sposobów radzenia sobie z cyberprzemocą (a tym samym także przemocą rówieśniczą). Podczas zajęć rozpowszechnione były ogólnopolskie stowarzyszenia pomagające w walce z cyberprzemocą: Młodzieżowy Telefon Zaufania oraz portale internetowe helpline.org.pl. Podczas spotkań odbywała się dystrybucja ulotek z informacją o miejscach pomocowych na terenie Siemiatycz. Łącznie odbyły się 22 spotkania edukacyjne z młodzieżą, w których uczestniczyło 528 uczniów w następujących szkołach: Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 3, Zespół Szkół przy ul. Kościuszki – LO. Odbyły się również 3 spotkania edukacyjne w trzech przedszkolach miejskich z dziećmi sześciolletnimi - ok. 200 dzieci oraz spotkania z uczestnikami kolonii letnich i zimowych organizowanych przez Siemiatycki Ośrodek Kultury - ok. 50 osób,

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach zorganizował pogadanki przez personel oddziału dziecięcego dla rodziców i opiekunów dzieci hospitalizowanych podnoszącej świadomość w zakresie przemocy w rodzinie oraz służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców na temat „Karta Praw Dziecka”, „Opieka nad dzieckiem po wypisie z oddziału”, „Prawa dziecka”.

2) Kampanie profilaktyczne i akcje medialne:

W 2019 roku zorganizowano „Ogólnoświatową Kampanię 19 Dni Przeciwko Przemocy i Krzywdzeniu Dzieci i Młodzieży”. W ramach tej kampanii pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach przeprowadzili w klasach VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Siemiatyczach zajęcia dotyczące przemocy domowej, wyświetlono również film profilaktyczny „Nie daj się” Fundacji Dzieci Niczyje. Natomiast rodzicom na wywiadówce szkolnej pracownicy MOPS przekazali informacje dotyczące przemocy w rodzinie, i skutków tej przemocy wpływającej na funkcjonowanie dzieci. W ramach tej kampanii uczniowie klas VI i VII Szkoły Podstawowej nr 3 w Siemiatyczach przygotowały plakaty związane z przemocą, a uczniowie klasy IV, V tej szkoły napisały pokrzepiające informacje do ofiar przemocy gazetkę tematyczną, do „drzewka wsparcia” napisały informację pokrzepiającą ofiary przemocy oraz przygotowano gazetkę tematyczną.

Ponadto propagowano następujące kampanie społeczne: „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiwstwem”, „16 Dni Przeciwdziałania Przemocy ze Względu na Płeć”.

Wśród mieszkańców miasta Siemiatycze rozpowszechniono ulotki: „Przemoc rodzi przemoc”, „Zauważ mnie. Usłysz mnie”, „Nie licz, że inni zareagują. Zrób ty Ty” oraz informator dotyczący instytucji świadczących pomoc z zakresu przeciwdziałania przemocy, informator Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego ds. Uzależnień.

3) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promującego zachowania nieagresywne.

W mieście Siemiatycze w 2019 roku funkcjonowały dwie świetlice środowiskowe: socjoterapeutyczna prowadzona przez Caritas Diecezji Drohiczyń i opiekuńcza prowadzona przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach. Do placówek wsparcia dziennego uczęszczało 40 dzieci. Świetlice działają przez 5 dni w tygodniu. W ramach działań statutowych w świetlicach były prowadzone zajęcia: opiekuńczo – wychowawcze, sportowo – rekreacyjne, plastyczne. Ponadto w świetlicy prowadzonej przez Caritas Diecezji Drohiczyń była prowadzona socjoterapia – metoda zaburzeń zachowania i emocjonalnych u dzieci.

Caritas Diecezji Drohiczyńskiej w 2019 roku zorganizował wypoczynek letni do Poronina dla 9 dzieci zagrożonych problemem alkoholowym. Podczas kolonii eliminowano przyczyny i przejawy utrwalonych zaburzeń zachowania, utrudniających dzieciom realizację zadań życiowych, zapewniono terapię wychowawczą zapobiegającą uzależnieniom i przeciwdziałającą przemocy. Prowadzone działania miały na celu złagodzenie problemów w sprawach wychowawczych oraz podniesienie poczucia własnej wartości wśród uczestników kolonii.

CEL 2. SEGMENT INTERWENCYJNY

1) Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2019 roku założono 98 Niebieskich Kart – A, w tym 94 założonych przez Komendę Powiatową Policji w Siemiatyczach, 2 NK wdrożonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach, 2 NK przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Siemiatyczach. W 2019 roku łącznie Grupa Robocza objęła pomocą i wsparciem w ramach procedury Niebieskiej Karty 87 rodzin, w tym 24 rodziny, w których procedurę NK wdrożono w latach wcześniejszych. Sprawcami przemocy w 2019 roku byli głównie mężczyźni – 58, kobiet było – 9. Ofiarami przemocy były w większości kobiety – 51, mężczyzn było - 10 oraz 23 osoby małoletnie. W 2019 roku zakończono 63 Niebieskie Karty, w tym 56 z powodu ustania przemocy i 7 z powodu bezzasadności podejmowania działań. Odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 207 posiedzeń Grup Roboczych. Zespół skierował: 25 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 7 zawiadomień o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Siemiatyczach oraz 14 informacji do Sądu Rejonowego w

Bielsku Podlaskim o wgląd w sytuację dzieci w rodzinie. W 10 rodzinach, w których prowadzono procedurę Niebieskiej Karty przydzielono pomoc w formie asystenta rodziny.

2) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Pracownicy socjalni/Członkowie Grupy Roboczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemiatyczach wspierali rodziny dotknięte przemocą poprzez:

- diagnozowanie sytuacji i potrzeb rodzin, w których istniało podejrzenie stosowania przemocy poprzez systematyczny monitoring w środowisku rodzinnym;
- udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom dotkniętym przemocą w formie zasiłków okresowych, celowych, dożywianie;
- prowadzenie pracy socjalnej i udzielanie poradnictwa socjalnego na rzecz dotkniętych przemocą oraz rozpowszechnianie informacji o miejscach i formach pomocy na terenie miasta Siemiatycze;
- informowanie o możliwościach podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- wskazywanie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymagał tego stan zdrowia osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie oraz otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 roku w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;

3) Wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne i zawodowe dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

W mieście Siemiatycze w 2019 r. było prowadzone następujące poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- psychologiczne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, Powiatowa Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczna; Centrum Przeciwdziałania Przemocy - Caritas Diecezji Drohiczyń – skorzystał 49 osób;
- prawne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach – skorzystało 18 osób;
- socjalne prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach – skorzystało 23 osoby;
- zawodowe prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Siemiatyczach – skorzystało 2 osoby;
- rodzinne prowadzone przez Zespół Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego, Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepięstwem w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Siemiatyczach, Punkt Konsultacyjno – Terapeutyczny ds. Uzależnień, Szkoły Podstawowe Nr 1 i Nr 3 w Siemiatyczach – skorzystało 19 rodzin.

4) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia w formie asystenta rodziny.

Na terenie miasta Siemiatycze w 2019 roku zapewniono 10 rodzinom dotkniętym problemem przemocy specjalistycznego poradnictwa i wsparcia asystenta rodziny. Zadaniem asystenta było udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, zapobieganiu powstawaniu sytuacji kryzysowych.

CEL 3. SEGMENT TERAPEUTYCZNY

1) Działania interwencyjne i korekcyjne wobec osób stosujących przemoc.

Pracownicy socjalni w 2019 roku prowadził następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- przeprowadzali rozmowy profilaktyczno – ostrzegawcze z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- motywowali osoby, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych organizowanych przez Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie w Siemiatyczach.

Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Siemiatyczach w ramach prowadzonej procedury Niebieskiej Karty podejmowali następujące działania wobec osób stosujących przemoc:

- stosowali środki przymusu bezpośredniego i zatrzymania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie;
- przeprowadzali z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie rozmowę, a w szczególności informowali o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne na osobą najbliższą;
- pouczali osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- podejmowali działania zapobiegające zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

CEL 4. SEGMENT KOMPETENCYJNY

1) Doskonalenie kadr zajmujących się przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie.

Pracownicy socjalni w 2019 roku wzięli udział w szkoleniu: „Wsparcie dziecka krzywdzonego”, „Praca z dziećmi o zaburzonych więziach”, „Zachowania autodestrukcyjne młodzieży, samookaleczenie, zachowania suicydalne, zaburzenia odżywiania – symptomy i ewentualne rozwiązania”;

Caritas przeprowadził szkolenia dla rad pedagogicznych w Szkole Podstawowej nr 1 oraz Szkole Podstawowej nr 3 w Siemiatyczach na temat „Przeciwdziałania przemocy domowej wobec dziecka oraz wdrożenie procedury Niebieskiej karty”, „Praca z ofiarą i sprawcą przemocy”.